

Berekening van het gemiddelde aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte per wildbeheereenheid voor de periode 2018-2020

Adviesnummer:	<u>INBO.A.4221</u>
Auteur:	Yasmine Verzelen
Contact:	Niko Boone (niko.boone@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	Afspraak (jaarlijks terugkerend)
Geadresseerden:	Agentschap Natuur en Bos Team Natuur en Maatschappij T.a.v. Bert Verbist Havenlaan 88 bus 75 1000 Brussel bert.verbist@vlaanderen.be
Cc:	Agentschap Natuur en Bos Joris Janssens (joris.janssens@vlaanderen.be)

Dr. Maurice Hoffmann
Administrateur-generaal wnd.

Wijze van citeren: Verzelen Y. (2021). Berekening van het gemiddelde aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte per wildbeheereenheid voor de periode 2018-2020 (Adviezen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek; nr. INBO.A.4221). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Aanleiding

De gewone jacht op patrijs is geopend van 15 september tot en met 14 november (BVR 28/06/2013¹). De jacht op patrijs mag alleen worden uitgeoefend binnen een erkende wildbeheereenheid (WBE) als aan elk van de volgende voorwaarden is voldaan (BVR 25/04/2014²):

- De opeenvolgende wilddrapporten wijzen uit dat voor het geheel van jachtterreinen die tot de WBE behoren, gedurende de drie voorgaande kalenderjaren een gemiddelde dichtheid waargenomen is van minstens drie broedparen patrijzen per 100 ha open ruimte.
- Uit het faunabeheerplan blijkt dat een patrijsvriendelijk beheer wordt gevoerd.

Vraag

Het aanleveren van een tabel met per wildbeheereenheid het gemiddelde aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte in het voorjaar, op basis van de gerapporteerde voorjaarsstand over de afgelopen drie jaar.

Toelichting

---

1 Inleiding

De wildbeheereenheden dienen jaarlijks de voorjaarsstand van patrijs in hun werkingsgebied te rapporteren in een wilddrapport. Een ingediend wilddrapport bevat de telgegevens van het jaar ervoor. Met deze gegevens berekent INBO de drempelwaarde die uiteindelijk mee bepaalt of een WBE mag jagen op patrijs of niet. Voor het bepalen van deze voorjaarsstand werd echter tot vorig jaar geen gestandaardiseerde monitoringsmethode vooropgesteld. Hierdoor was niet gekend op welke wijze en met welke nauwkeurigheid de door de WBE's gerapporteerde aantallen bepaald werden. Dit wordt verder toegelicht in het INBO-rapport "De impact van jacht op patrijs" (Scheppers *et al.*, 2019).

Sinds dit jaar moeten de WBE's de voorjaarsstand van patrijs bepalen op een gestandaardiseerde methode, mee uitgerold door het INBO en gecoördineerd door ANB. De verwerking van deze gegevens gebeurt door het INBO en de resultaten daarvan worden beschreven in het rapport "Aantal patrijzenkoppels per wildbeheereenheid op basis van gestandaardiseerde tellingen - Resultaten voor 2021" (Carmen *et al.*, 2021).

Omdat volgens de huidige wetgeving de wilddrapporten nog steeds de basis vormen voor de berekening van de drempelwaarde, houden we in dit advies enkel rekening met de gegevens uit de wilddrapporten.

---

¹ Art. 4. § 1. Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de jachtopeningstijden in het Vlaamse Gewest voor de periode van 1 juli 2013 tot en met 30 juni 2018 (B.S. 3 juli 2013)

² Art. 22. Besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder de jacht kan worden uitgeoefend (B.S. 2014)

2 Basisgegevens

Omdat op 1 juli 2014 de jachtwetgeving gewijzigd is en omdat dit een impact had op de formulering van de voorwaarden voor patrijzenjacht, op de inhoud van wilddrapporten en op de weergave van jachtterreinen die tot de WBE behoren, wordt sindsdien de berekening op volgende gestandaardiseerde wijze uitgevoerd:

- Het aantal koppels patrijzen vermeld in de wilddrapporten 2019 (handelend over de voorjaargestelling 2018), 2020 (handelend over de voorjaargestelling 2019) en 2021 (handelend over de voorjaargestelling 2020) van elke WBE, ter beschikking gesteld door ANB op 16/08/2021.
- De oppervlakte van de jachtterreinen die tot de WBE behoren. Tot jachtseizoen 2018-2019 verkregen via HVV, daarna via Geopunt, de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie. In samenspraak met HVV en ANB werd beslist om vanaf 2019 de kaartlaag te gebruiken van het jaar waarin het patrijzenadvies gepubliceerd wordt.
  - o 2019: De kaartlaag die de toestand van de jachtterreinen weergeeft in het jachtseizoen 2018-2019.
  - o 2020: De kaartlaag die de toestand van de jachtterreinen weergeeft in het jachtseizoen 2019-2020.
  - o 2021: De kaartlaag die de toestand van de jachtterreinen weergeeft in het jachtseizoen 2020-2021.

De oppervlakte open ruimte in de jachtterreinen moet berekend worden door een overlay te maken met een bodemgebruikskaart (Biologische Waarderingskaart en Natura 2000 Habitatkaart). Daardoor zullen enkel die oppervlakten van de jachtterreinen die tot de WBE behoren in rekening gebracht worden die door ANB, HVV en INBO destijds werden beschouwd als potentieel patrijzenhabitat (zie punt 3. Beschikbare gegevens).

3 Beschikbare gegevens

De in dit advies berekende waarden zijn gebaseerd op cijfers afkomstig van volgende bronnen:

- Wilddrapporten zoals beschikbaar gesteld door ANB in het e-loket op 16/08/2021, voorjaarsstand van 2018, 2019 en 2020.
- Biologische Waarderingskaart en Natura 2000 Habitatkaart (BWK): shapefile, een uniforme inventarisatie en evaluatie van het gehele Vlaamse grondgebied aan de hand van een set karteringseenheden die staan voor vegetaties, bodembedekking en kleine landschapselementen (lijn- en puntvormige elementen).
  - o 2018: BWK versie 2016
  - o 2019: BWK versie 2018
  - o 2020: BWK versie 2020
- Bwk_Eenh1_open-gesloten: Excel-bestand, bevat de verschillende habitatomschrijvingen gebruikt in de BWK met indicatie of dit open of gesloten habitat is voor patrijs. Enkel open habitat wordt als geschikt voor patrijs gezien, dus enkel open habitat wordt in rekening gebracht bij de oppervlakteberekening per WBE. Dit document werd opgesteld door HVV, ANB en INBO.
- WBE_binnengrenzen_20190131: shapefile, toestand van de jachtterreinen in het jachtseizoen 2018-2019, verkregen via HVV.
- WBE_binnengrenzen_INBO_20200203: shapefile, toestand van de jachtterreinen in het jachtseizoen 2019-2020, verkregen via Geopunt.

- Shapefile van de toestand van de jachtterreinen in het jachtseizoen 2020-2021, verkregen via Geopunt.

4 Berekening van het aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte

De analyse maakt gebruik van de gegevens van de WBE's zoals beschikbaar in het e-loket op 16/08/2021. Voor dit advies gebruikten we de gegevens van de voorjaarsstand van 2018, 2019 en 2020. Er wordt daarbij van uitgegaan dat het aantal koppels patrijzen betrekking heeft op de oppervlakte van de jachtterreinen die deel uitmaken van de WBE. Aangezien de grenzen van de jachtterreinen sinds het advies van 2016 (INBO.A.3469) digitaal beschikbaar zijn voor alle WBE's, is het mogelijk om in GIS de oppervlakte open ruimte te berekenen binnen de jachtterreinen die deel uitmaken van de WBE. Door deze oppervlakte in rekening te brengen, kan het aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte voor 2018, 2019 en 2020 berekend worden.

Tenslotte wordt van de waarden voor 2018, 2019 en 2020 het gemiddelde genomen. Dat is de richtwaarde waarmee het Besluit werkt.

Ontbrekende wildrapporten worden in de tabel in bijlage 1 aangeduid met NA. Indien er in het wildrapport voor de voorjaarsstand geen waarde werd ingevuld, wordt uitgegaan van een voorjaarsstand van nul.

OPMERKINGEN

- Recente nieuwe WBE: WBE Kampel.
- Naamsverandering: WBE Zuid-Vlaamse Valleien Regio 4 is nu WBE Hemelrijk.
- Gefusioneerde WBE's: WBE's De Voorkempen en Kalmthout zijn gefusioneerd tot WBE De Voorkempen-Kalmthout. Aangezien deze WBE's in hun geheel gefusioneerd zijn, worden de gegevens van de voorbije jaren opgeteld en bij de nieuwe WBE ingevuld. De gegevens van de voorbije jaren zijn voor beide WBE's apart ook nog opgenomen in de tabel.

5 Tabel

De tabel in bijlage 1 geeft per wildbeheereenheid het gemiddelde aantal koppels patrijzen weer per 100 ha open ruimte. Het gemiddelde is berekend op basis van de gerapporteerde voorjaarsstand voor de jaren 2018, 2019 en 2020 en de toestand van de jachtterreinen in de respectievelijke jachtseizoenen van 2018-2019, 2019-2020 en 2020-2021 (zie uitleg onder 2. Basisgegevens).

Wanneer het gemiddelde aantal koppels patrijzen ≥ 3 (drempelwaarde) is, wordt dat in het vet aangeduid. De betreffende WBE voldoet in dat geval aan de eerste voorwaarde voor een jachtperiode op patrijs zoals gesteld in het Jachtvoorwaardenbesluit.

De tabel bevat volgende kolommen:

- WBE Nummer: het nummer van de wildbeheereenheid.
- WBE Naam: de naam van de wildbeheereenheid.
- Provincie: de naam van de provincie waarin de wildbeheereenheid ligt.
- Aantal 2018: de gerapporteerde voorjaarsstand van patrijs in 2018.
- Opp open 2018: de oppervlakte open ruimte (ha) binnen de jachtterreinen volgens het jachtplan 2018-2019.

- Index 2018: de relatieve voorjaarsstand van patrijs per 100 ha open ruimte in 2018.
- Aantal 2019: de gerapporteerde voorjaarsstand van patrijs in 2019.
- Opp open 2019: de oppervlakte open ruimte (ha) binnen de jachtterreinen volgens het jachtplan 2019-2020.
- Index 2019: de relatieve voorjaarsstand van patrijs per 100 ha open ruimte in 2019.
- Aantal 2020: de gerapporteerde voorjaarsstand van patrijs in 2020.
- Opp open 2020: de oppervlakte open ruimte (ha) binnen de jachtterreinen volgens het jachtplan 2020-2021.
- Index 2020: de relatieve voorjaarsstand van patrijs per 100 ha open ruimte in 2020.
- Gemiddelde index: het gemiddelde van de (al dan niet gecorrigeerde) relatieve voorjaarsstand van patrijs per 100 ha open ruimte over de periode 2018-2020. Indien er geen of onvolledige gegevens beschikbaar zijn voor de laatste drie jaar, is het gemiddelde niet berekend.
- Aantal gegevens: het aantal jaar waarvan de volledige voorjaarsstand van patrijs beschikbaar was over de periode 2018-2020.

Referenties

Carmen R., Scheppers T. & Onkelinx T. (2021). Aantal patrijzenkoppels per wildbeheereenheid op basis van gestandaardiseerde tellingen - Resultaten voor 2021. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2021. Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.

Scheppers T., Verzelen Y., Devos K., Huysentruyt F., Casaer J., Adriaens T., De Bruyn L., Van Den Berge K., Van Daele T., Vermeersch G. (2019). De impact van jacht op patrijzenpopulaties: Wat kunnen populatiemodellen ons leren? Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2019 (29). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel. DOI: doi.org/10.21436/inbor.15402520

Bijlage 1:

Tabel met per wildbeheereenheid het gemiddelde aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte over de periode 2018-2020.